

DEBAT

CONSULTEU MÉS ARTICLES A L'ARA.CAT

Quina pot ser la resposta de la Generalitat?

Aquest text, partint del meu article publicat a l'ARA el dia 9 ("El joc polític exigeix visió estratègica"), volia analitzar les condicions d'una negociació assistida per fases (bons oficis per facilitar el diàleg i després algun tipus de mediació), si no es produïa una declaració jurídicament vinculant d'independència. La idea força hauria estat: de la intermediació a les possibilitats de mediació.

El que va passar al Parlament el dia 10 i l'activació l'endemà del primer pas per al'aplicació de l'article 155 de la Constitució, amb dues demandes concatenades que la Generalitat ha de satisfer en dos terminis, han canviat radicalment el context. Ens ocuparem, doncs, del que ha esdevingut i del que pot esdevenir, no de les condicions de la negociació, un escenari poc probable a curt termini.

La compareixença del president Puigdemont, tot i la seva transcendència i amplíssim seguiment, no va produir cap acte administratiu amb valor jurídic. No es va votar res i la declaració signada pels parlamentaris de la majoria, fora de la sessió formal, és una declaració d'intencions. El president va anunciar que assumia els resultats i, per tant, la intenció de declarar la independència, i, segons després, va demanar al Parlament que, atès que un espectre de diàleg recorre Europa, en suspengués l'aplicació, per endegar –sense concrecions– diàleg i negociació.

En termes d'anàlisi del discurs, el recurs als marcs mentals i als relats, de la mà de Lakoff, no resulta útil. Cal emprar les eines del filòsof del llenguatge Austin a *Com fer coses amb paraules*, un estudi dels actes de parla. N'analitza uns de singulars, els performatius, que no es limiten a descriure un fet sinó que en ser expressats realitzen el fet que esmenten, materialitzen una acció. Infinitius com *declarar* o *prometre* en són exemples habituals. Alguns dels actes performatius, però, necessiten un context interpretatiu i uns criteris d'autenticitat que els seus protagonistes han de satisfer. De vegades calen també accions successives per tal que les intencions manifestades discursivament prenguin cos real. Austin distin-

RAFAEL GRASA

PROFESSOR DE RELACIONS INTERNACIONALS DE LA UAB

geix tres tipus d'enunciats o moments: enunciats locutius (la mateixa frase), illocutius (la intenció de la frase) i perlocutius (la conducta causada per la frase). Es va assistir a un acte performatiu illocutiu, en un context marcat per dues lleis suspeses pel TC i un referèndum que l'altra part considera que no s'ha produït formalment; amb uns criteris d'autenticitat marcats per una majoria absoluta al Parlament i una intenció no abandonada (es podria aprovar), i amb serioses dificultats

ALBERT GEA / REUTERS

Li toca moure fitxa a la Generalitat. Aquest cop caldran actuacions polítiques que hauran de ser coherents amb les paraules

–tant formals (legislació espanyola i europea) com materials (control territorial, finances i aplicació de l'article 155)– per dur a la pràctica a curt i mitjà termini l'eventual declaració. Addicionalment, en un camí paral·lel que continuarà inexorablement, existeixen accions judicials, amb esdeveniments i determinis importants també la setmana vinent.

Clar i català, no hi ha hagut formalment, en termes jurídicament vinculants, declaració d'independència. El que s'ha suspès és la decisió de declarar-la. Per això el doble requeriment a la Generalitat (Govern i Parlament): diguin si hi ha hagut o no declaració; en cas que la resposta sigui afirmativa o interpretable com a tal perquè és imprecisa, revoquin la decisió. En context parlamentari quasi simultani, el govern central i el PSOE han anunciat performativament, per separat però coordinats, la voluntat de reformar aviat la Constitució i han circumscrit l'eventual diàleg a una lectura restringida de les normes. Explícitament han evitat qualsevol referència a una consulta no vinculant pactada en el futur i fins i tot a una recuperació de l'Estatut del 2006 abans de la sentència del TC. Poc marge per construir ponts i espai d'interessos comuns, tot i que encara hi ha un espai, reforçat per un rumor molt vague que amb ajut de tercers s'haurien pactat algunes vies d'actuació futures.

Li toca moure fitxa a la Generalitat. Formalment, podria dir de forma certa que la declaració d'independència no s'ha produït, ni tan sols en els termes que preveu la llei del referèndum. Fer-ho, però, pot provocar una escissió definitiva amb la CUP i la desil·lusió dels moviments socials independentistes i d'una part important de la població. Es respongui d'una manera o d'una altra, aquest cop no n'hi ha prou amb enunciar il·locucionaris; caldran actuacions polítiques, sobretot del 16 al 19, que hauran de ser coherents amb les paraules. En termes d'acció política estratègica, és fonamental conservar capacitat d'actuar i de respondre als moviments futurs de l'altre. La convocatòria d'eleccions anticipades, acompanyades d'algun altre moviment, té més probabilitats que abans.